Mítoszok és narratívák

Változó értelmezési keretek a késő középkortól a 20. századig

2026. november 5–6.
Eger, Érsekudvar (Széchenyi István u. 5. Bejárat a McDonald'sszal szemben.)

Konferencia az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem egyetemi szintű történelem szakos képzésének 25. évfordulója alkalmából
Rendezők: Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Történelemtudományi Intézete, Történelemtudományi Doktori Iskolája, valamint Parlamentarizmustörténeti kutatócsoportja és A magyarországi rendiség politikai kultúrája (1526-1848) kutatócsoportja és a Magyar Történelmi Társulat Heves Megyei Területi Csoportja, a Magyar Tudományos Akadémia Miskolci Akadémiai Bizottsága

2026. november 5. (csütörtök)

9.00 Regisztráció (Érsekudvar, Széchenyi István u. 5.)

9.30 Megnyitó: (Érsekudvar, 4. nagyterem.)

- **Juhász Tibor**, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, tudományos rektorhelyettes
- **Kristóf Ilona**, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet, intézetigazgató

I. Szekció – Mítoszok, legendák és történeti konstrukciók (Érsekudvar, 4. nagyterem). Elnök: Kristóf Ilona

- **10.00–10.20** **Szádoczki Bálint** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): Egy halál, több eset? – Mítoszok és kortárs narratívák Aragóniai János halálának körülményeiről
- **10.20–10.40** **Borbély Zoltán** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): A „felső-magyarországi protestáns köznemes", mint a 17. századi rendi politikai ellenállás megtestesítője. Egy virtuális fantomkép felrajzolása és a tettes azonosítása
- **10.40–11.00** **Kónya Annamária** (Eperjesi Egyetem): Egy kuruc katonából szlovák nemzeti szuperhős: Juraj Jánošík története
- **11.00–11.20** **Kérdések**
- **11.20–11.50** **Kávészünet**
- **11.50–12.10** **Dinnyés Patrik** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): Megtévesztés a megtévesztésben: a Patyomkin-falvak mítosza
- **12.10–12.30** **Nagy Gergely** (Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Történettudományi Intézet): A Vadnyugat legendája és a frontier tudat értelmezései az amerikai történelemben
- **12.30–12.50** **Lisztes Nikolett** (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ, Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye): A mítosz lázadó diskurzusa – A Széchenyi István halálával kapcsolatos összeesküvés-elmélet mint rendszerkritika
- **12.50–13.10** **Kérdések**
- **13.10–14.30** **Ebédszünet**

Elnök: Pap József

- **14.30–14.50** **Dobszay Tamás** (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Történeti Intézet): Birtokos nemesből dzsentri?
- **14.50–15.10** **Molnár Ferenc** (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem, Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék): Nemzetiségpolitikai koncepciók a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye papsága körében, 1865–1868
- **15.10–15.30** **Tamás Ágnes** (Szegedi Tudományegyetem, Jelenkortörténeti Tanszék): Habsburg-mítosz? A Habsburgok megjelenítése a Horthy-korszak magyar illusztrált sajtójában
- **15.30–15.50** **Kérdések**
- **15.50–16.20** **Kávészünet**
- **16.20–16.40** **Herman István** (Független kutató): Dante háza a Hétköznség-fennsíkon – Legenda, valóság, bakanyelv, vagy csak egy csíny?
- **16.40–17.00** **Nagy Péter** (Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltára): A magyar nemzeti ürmitosz kialakulása a Kádár-korszakban
- **17.00–17.20** **Szűcs Tamás** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): Kolonizáció és dekolonizáció – Az ukrán és orosz világörökségi jelölések tanulságai
- **17.20.–17.40** **Kérdések**
- **18.00** **Fogadás**

II. Szekció – Kora újkori identitások, hagyományok és történeti képek (Érsekudvar 3. terem). Elnök: Verók Attila

- **10.00–10.20** **Réfi-Oszkó Dániel** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): Relikvia vagy hagyomány? A Notitia Dignitatum lehetséges értelmezési keretei és interpretációi a 15–16. században
- **10.20–10.40** **Papp Ingrid – Szőke Kornélia** (Eötvös Loránd Tudományegyetem, HTK Irodalomtudományi Kutatóintézet – Miskolci Egyetem, Történettudományi Intézet): A városhoz, az országhoz és a felekezethez tartozás a kora újkorban
- **10.40–11.00** **Balogh Judit** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): Az erdélyi rendi társadalom önértelmezésének változásai a 17. század második felében
- **11.00–11-20** **Kérdések**
- **11.20–11.50** **Kávészünet**
- **11.50–12.10** **Miski Péter** (Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar, Történelemtudományi Doktori Iskola): Egy vitatott államférfi történeti képe. Teleki Mihály a magyar historiográfiában
- **12.10–12.30** **Borsos Mátyás** (Károli Gáspár Református Egyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola): Historiográfiai látlelet az Apafi-korszakról, avagy mit lehet kezdeni az Erdélyi Fejedelemség utolsó három évtizedének történetével?
- **12.30–12.50** **Kónya Péter** (Eperjesi Egyetem): Rezik János "Eperjesi mészárszéke" – irodalmi mű vagy az eperjesi vértörvényszék legjelentősebb forrása?
- **12.50–13.10** **Kérdések**
- **13.10–14.30** **Ebédszünet**

III. Szekció – Forrás, objektivitás és historiográfiai konstrukció (Érsekudvar 3. terem). Elnök: Borbély Zoltán

- **14.30–14.50** **Haraszti Szabó Péter** (Károli Gáspár Református Egyetem, Medievisztika Tanszék): Sztereotípiák fogságában – Kultúra és művelődés a Zsigmond-kori királyi udvarban
- **14.50–15.10** **Kristóf Ilona** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): Kérdések és felvetések a késő középkori püspöki gazdálkodáshoz kapcsolódva
- **15.10.–15.30** **H. Németh István** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): A magyarországi városfejlődés megítélésének változásai. Szűcs Jenőtől Kubinyi Andráson és Granasztói Györgyön keresztül Bácskai Veráig
- **15.30–15.50** **Kérdések**
- **15.50–16.20** **Kávészünet**
- **16.20–16.40** **Egry Gábor** (Politikatörténeti Intézet): A narratíva visszavág. Lehet-e a gazdaságtörténet a múlt objektív közgazdaságtana?
- **16.40–17.00** **Gyulai Katalin** (Eötvös Loránd Tudományegyetem, BTK TDI, Történelem Segédtudományai Doktori Program): Lehet-e egy középiskolai tabló történeti forrás?
- **17.00–17.20** **Guszmann Gergely** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): Az indiánügyi megbízott, mint történeti narrátor: a pueblo közösségek reprezentációja John Ward, David Meriwether és Ben Thomas jelentéseiben (1853–1879)
- **17.20 – 17.40** **Kérdések**
- **18.00** **Fogadás**

IV. Szekció – Jog, bűn és politikai narratíva (Érsekudvar, 2. terem). Elnök: Bartók Béla

- **10.00–10.20** **Sipos Nikoletta** (Debreceni Egyetem, Történelmi Intézet): Börtönnyilvántartástól a társadalomtörténetig – Az 1918 előtti budapesti fogoly- és rabtörzskönyvek forrásértéke
- **10.20–10.40** **Lehotay Veronika** (Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar): Narratívák a tárgyalóteremben. A két világháború közötti bírói indokolások narratív elemzése levéltári források alapján
- **10.40–11.00** **Kovács-Csatlós Tamás** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola): Egy politikai büntetőügy intézményi útja a Horthy-korszakban. Dr. Málnási Ödön nemzetrágalmazási pere és annak egyházi, közigazgatási következményei (1937–1938)
- **11.00–11-20** **Kérdések**
- **11.20–11.50** **Kávészünet**
- **11.50–12.10** **Klestenitz Tibor** (Nemzeti Közszolgálati Egyetem – Országos Széchényi Könyvtár): Mítoszrombolás a tárgyalóteremben – A Magyar Kultúra, a katolikus történelemszemlélet és az igazságszolgáltatás a Horthy-korszakban
- **12.10–12.30** **Juhász Fanni** (Debreceni Egyetem, Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola): Kávéháztól „alvilági" találkozóhely – A Metropol kávéház reprezentációi és emlékezete a 20. századi Budapesten
- **12.30–12.50** **Záhonyi-Ábel Márk** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet.): Követségi emlékeztetők. Narratív változatok a berni magyar követség elleni 1958-as fegyveres támadással összefüggésben
- **12.50–13.10** **Kérdések**
- **13.10–14.30** **Ebéd**

EGER 1774 ESZTERHÁZY KÁROLY KATOLIKUS EGYETEM

MTA Kiváló Kutatóhely

MTA 200 ÉVES A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

MTA Miskolci Akadémiai Bizottság 1979.

NEMZETI KUTATÁS, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE

Mítoszok és narratívák

Változó értelmezési keretek a késő középkortól a 20. századig

2026. november 5–6.
Eger, Érsekudvar (Széchenyi István u. 5.
Bejárat a McDonald'sszal szemben.)

2026. november 6. (péntek)

V. Szekció – Politikai kultúra és narratívák a 17–19. században (Érsekudvar, 4. nagyterem). Elnök: H. Németh István

- **9.00–9.20** **B. Székely Dorottya Piroska** (Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára): „...pro coronatione serenissimi archiducis Josephi" – Az 1687–1688. évi koronázó országgyűlés kanonoki szemmel
- **9.20–9.40** **Pintér Tamás** (Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Vármegyei Levéltára): 1790: elitváltás, vagy egyszerű karrierátmentés? Adalékok a kalapos király közigazgatási rendszere elleni „megyei ellenállók" kérdésköréhez
- **9.40–10.00** **Czinege Szilvia** (Debreceni Egyetem, Történelmi Intézet – Eötvös Loránd Tudományegyetem, HTK Történettudományi Kutatóintézet): Széchenyi István kapcsolatrendszerének alakulása és jellemzői levelezésének tükrében (1830–1835)
- **10.00–10.20** **Sebők Richárd** (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Kari Könyvtár): A tiszai vármegyék ellenzékiségének kérdése a reformkori országgyűléseken
- **10.20–10.40** **Kérdések**
- **10.40–11.10** **Kávészünet**
- **11.10–11.30** **Szabó Szilárd** (Debreceni Egyetem, Politikatudományi és Szociológiai Intézet): A magyar Pragmatica Sanctio 1723 – 1848 – 1867
- **11.30–11.50** **Kovács Dániel László** (Pécsi Tudományegyetem): Lázító volt-e Czindery Pál? – Egy politikai vád keletkezéstörténete
- **11.50–12.10** **Gyulai Éva** (Miskolci Egyetem, Történettudományi Intézet): Utazás és útvonalak a rendi országgyűlésekre a 17. század első felében Szemere Pál követ naplójában
- **12.10–12.30** **Fábián Laura** (Ferenczy Múzeumi Centrum): Ráby Mátyás Jókai árnyékában: egy történeti alak eltérő értelmezései
- **12.30–12.50** **Kérdések**
- **13.00** **Ebéd**

VI. Szekció – Ego-dokumentumok, közösségek és önreprezentáció (Érsekudvar, 3. terem). Elnök: Balogh Judit

- **9.00–9.20** **Bachusz Dóra** (Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára): Egy jogtudó értelmiségi emlékezete – Révay Ferenc alakja a történeti hagyományban
- **9.20–9.40** **Verók Attila** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): "Protestáns" kávé és "katolikus" csokoládé. A moralitás mitosza a 18. századi Egerben
- **9.40–10.00** **Balla János** (Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Eötvös József Kutatóközpont): „Hűtlen tollal"? 1848–49 és a megtorlás emlékezete a magyarországi piarista krónikákban
- **10.00–10.20** **Janssens Adrián Joshua** (Szegedi Tudományegyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola): Brit katonák tapasztalatai az afrikai gyarmati háborúkban a 19. század második felében: Az aszimmetrikus hadviselés képe naplók, levelek és memoárok tükrében
- **10.20–10.40** **Kérdések**
- **10.40–11.10** **Kávészünet**
- **11.10–11.30** **Vámosi Katalin** (Herman Ottó Múzeum): Egodokumentum és mentalitástörténet: Radványszky Béla társadalmi reprezentációja és társasági élete
- **11.30–11.50** **Ordasi Ágnes** (Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Eötvös József Kutatóközpont): Haza és haladás: Kortárs narratívák a Fiumei Kereskedelmi és Iparkamara körül
- **11.50–12.10** **P. Molnár Dávid** (Magyar Nemzeti Levéltár Heves Vármegyei Levéltára): Baloldali történet? A korai munkásmozgalom diverzitása vidéken a dualizmus időszakában
- **12.10–12.30** **Sallai János** (Kodolányi János Egyetem): A magyar történelmi határainak térképtörténeti forrásai
- **12.30–12.50** **Kérdések**
- **13.00** **Ebéd**

VII. Szekció – Politikai múlt és emlékezet a dualizmustól a Horthy-korszakig Elnök: Berecz Anita

- **9.00–9.20** **Pap József** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Intézet): A hatalommal szembeni ellenállás narratívái az 1849 és 1867 közötti időszak példáján
- **9.20–9.40** **Ifj. Bertényi Iván** (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Történeti Intézet, Nemzeti Tehetség Központ, MCC Divízió, TTI): Háborús felelősségtől szobordöntésig. Tisza István szociáldemokrata emlékezete 1918–1945
- **9.40–10.00** **Köpfler Balázs** (Magyar Nemzeti Múzeum): Gróf Tisza István meggyilkolása a kortársak és az utókor szemében
- **10.00–10.20** **Oláh Szabolcs** (Károli Gáspár Református Egyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola): A Vitézi Rend megítélése és emlékezete
- **10.20–10.40** **Kérdések**
- **10.40–11.10** **Kávészünet**
- **11.10–11.30** **Rada János** (Miskolci Egyetem, Történettudományi Intézet): Az egyházpolitikai küzdelmek narratívái a korabeli diskurzusokban és a historiográfiában
- **11.30–11.50** **Vörös Boldizsár** (Eötvös Loránd Tudományegyetem, HTK Történettudományi Kutatóintézet): Figyelmeztetések a kortársak számára? Az 1526 előtti negyedszázad megjelenítései Herczeg Ferenc munkáiban az 1918–1919-es magyarországi forradalmak idején
- **11.50–12.10** **Kőrösi Márk** (Szegedi Tudományegyetem, Jelenkortörténeti és Összehasonlító Történettudományi Doktori Program): Emlékezetpolitika és identitáskonstrukció a vajdasági magyar sajtóban: az 1944. októberi események narratívája az első és a tizedik évforduló tükrében
- **12.10–12.30** **Rácz Márk** (Milton Friedman Egyetem): Az egykori marxizmus-leninizmus oktatók 1985 utáni rendszerkritikai szemlélete, avagy „amit nem tudsz megakadályozni, annak állj az élére"
- **12.30–12.50** **Berde Imre** (Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Történelemtudományi Doktori Iskola): A Kossuth fivérek levelezése 1906–1909 között: a szimbolikus- és reálpolitika megjelenése Kossuth Ferenc politizálásában a második Wekerle-kormány idején
- **12.50–13.20** **Kérdések**
- **13.20** **Ebéd**

EGER 1774 EszterházyKároly Katolikus Egyetem
MTA Kiváló Kutatóhely
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi és Művészeti Kar Történelemtudományi Intézet
MTA 200 ÉVES A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MTA Miskolci Akadémiai Bizottság 1979.
Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE